

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ**

**Χαιρετισμός της Υπουργού Παιδείας Αθλητισμού και Νεολαίας
στην εκπαιδευτική ημερίδα με τίτλο «Τρίτη ηλικία και ηλικιακός ρατσισμός: Αποκρίσεις της
οργανωμένης εκπαίδευσης και της σύγχρονης σκέψης»**

Παρασκευή, 21 Μαρτίου 2025, ώρα 08:30 π.μ., Οίκημα Π.Ο.Ε.Δ.

Με ιδιαίτερη χαρά βρίσκομαι σήμερα εδώ για να χαιρετίσω τις εργασίες της εκπαιδευτικής ημερίδας, που διοργανώνει η Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, με την υποστήριξη της ΠΟΕΔ. Η άκρως ενδιαφέρουσα θεματική που έχει επιλεγεί θα επιτρέψει να εμβαθύνουμε στο ζήτημα του ρατσισμού κατά τις τρίτης ηλικίας και ταυτόχρονα να ανταποκριθούμε περαιτέρω στην αντιμετώπισή του, μέσα από την πρόληψη αλλά και την υιοθέτηση νέων στοχευμένων δράσεων.

Αναμφίβολα, ο ρατσισμός σε κάθε του μορφή και διάσταση, συνιστά ένα φαινόμενο το οποίο απειλεί τη συνοχή, την αλληλεγγύη και τον σεβασμό ανάμεσα στους πολίτες και την κοινωνία. Ο ηλικιακός ρατσισμός, ως μία λιγότερο γνωστή για τους περισσότερους, αλλά ιδιαίτερα διαδεδομένη μορφή διάκρισης, πλήττει άμεσα τους μεγαλύτερους σε ηλικία συμπολίτες μας, περιορίζοντας τις ευκαιρίες και την ενεργό συμμετοχή τους στη ζωή της κοινότητας. Στερεότυπα και προκαταλήψεις που σχετίζονται με την τρίτη ηλικία δημιουργούν εμπόδια στη διαγενεακή επικοινωνία και συνεργασία, ενισχύοντας το χάσμα μεταξύ των γενεών.

Ωστόσο, η τρίτη ηλικία δεν είναι ένα μονοδιάστατο στάδιο ζωής. Αντιθέτως, αποτελεί μια αυθύπαρκτη, αυτόφωτη ενότητα βίου, πλούσια σε εμπειρίες, γνώσεις και δυνατότητες. Η γήρανση είναι μια βαθιά υποκειμενική διαδικασία που βιώνεται διαφορετικά από τον κάθε άνθρωπο, ανάλογα με τις συνθήκες ζωής, τις κοινωνικές δομές και τις προσωπικές επιλογές. Η πολυπλοκότητα αυτής της φάσης της ζωής απαιτεί μια νέα οπτική, που να αναγνωρίζει και να τιμά την ποικιλομορφία των εμπειριών και των αναγκών των ηλικιωμένων. Επιπλέον, η προστασία των δικαιωμάτων των ανθρώπων της τρίτης ηλικίας αποτελεί υποχρέωση και αναπόσπαστο μέρος του ευρύτερου πλαισίου της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι ηλικιωμένοι έχουν δικαίωμα σε ίσες ευκαιρίες, κοινωνική ένταξη και πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης και πολιτισμού, χωρίς διακρίσεις. Η προάσπιση των δικαιωμάτων αυτών δεν είναι μόνο μια ηθική υποχρέωση, αλλά πολιτειακή οφειλή, νομική υποχρέωση και κοινωνική αναγκαιότητα, που αντανακλά τις αρχές της δικαιοσύνης, της αλληλεγγύης και του σεβασμού προς κάθε ηλικιακή ομάδα.

Στο πλαίσιο αυτό, πρωταρχικό ρόλο διαδραματίζει η νομοθεσία, ακριβώς γιατί αποτελεί τον θεσμικό μηχανισμό που κατοχυρώνει τα δικαιώματα των ηλικιωμένων, προωθώντας την ισότητα, την κοινωνική ενσωμάτωση και την καταπολέμηση των διακρίσεων. Παράλληλα, ο φιλοσοφικός στοχασμός, αλλά και η λογοτεχνία μπορούν να φωτίσουν πτυχές του θέματος και να ενισχύσουν τον προβληματισμό γύρω από τα θέματα που σχετίζονται με τους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας: ο φιλοσοφικός στοχασμός, από την αρχαιότητα έως σήμερα, έχει εξετάσει τη γήρανση ως αναπόσπαστο κομμάτι της ανθρώπινης ύπαρξης, προσφέροντας πολύτιμες ερμηνείες για τη σοφία, την εμπειρία και τη θέση του ηλικιωμένου ατόμου στην κοινωνία, ενώ η λογοτεχνία, μέσα από τις αφηγήσεις της, αποτυπώνει τις εμπειρίες, τις προκλήσεις και τις χαρές της τρίτης ηλικίας, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση μιας πιο ανθρώπινης και πολυεπίπεδης προσέγγισης του γήρατος.

Αναμφίβολα, η οργανωμένη εκπαίδευση διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην καλλιέργεια αξιών, στάσεων και συμπεριφορών που προάγουν τον σεβασμό, την ενσυναίσθηση και την κατανόηση. Μέσα από εκπαιδευτικές δράσεις, η νέα γενιά μπορεί να αναπτύξει μια πιο σφαιρική και δίκαιη αντίληψη για την τρίτη ηλικία, ανατρέποντας στερεοτυπικές αντιλήψεις και να συμβάλει στη δημιουργία μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς. Συγκεκριμένα, το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας ενθαρρύνει και υποστηρίζει την ένταξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων και παρεμβάσεων σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, που στόχο έχουν να ενισχύσουν την ενσυναίσθηση, την κριτική σκέψη και την κατανόηση σχετικά με τα στάδια της ζωής, αλλά και να καταρρίψουν αρνητικές αντιλήψεις σχετικά με τις διαφορετικές και ειδικά τις μεγαλύτερες ηλικίες. Προς την κατεύθυνση αυτή, έχει ήδη δημιουργηθεί σχετικό εκπαιδευτικό υλικό στα μαθήματα της Αγωγή Υγείας και της Λογοτεχνίας και προγραμματίζονται δράσεις με σκοπό τη διάδοση ιδεών και καλών πρακτικών.

Κυρίες και κύριοι,

Βασική προτεραιότητά μας, πέραν από τη μετάδοση γνώσεων στα παιδιά μας, είναι μέσα από το εκπαιδευτικό μας σύστημα να αναδείξουμε τις αξίες του αλληλοσεβασμού, της αλληλοκατανόησης, της συνεργασίας και του διαλόγου. Είναι όλες αυτές τις αξίες που χρειάζεται να κατακτήσουμε όλοι μας, μικροί και μεγάλοι, να τις θέσουμε φωτεινό φάρο της πορείας μας και να τις εδραιώσουμε μέσα στην κοινωνία μας, προκειμένου να πετύχουμε την πρόοδο και την ευημερία της.

Προς αυτή τη κατεύθυνση, συνδράμει η σημερινή Ημερίδα. Είναι στο πλαίσιο αυτό, που θέλω να συγχαρώ τους διοργανωτές για την εν λόγω σημαντική πρωτοβουλία αλλά και όλους όσοι ενισχύουν τους στόχους της μέσα από τη συμμετοχή τους, και συνδράμουν στη διαμόρφωση μίας νέας πραγματικότητας που θα προάγει την κοινωνική δικαιοσύνη. Είμαι απολύτως βέβαιη, ότι οι εργασίες της Ημερίδας, ο γόνιμος διάλογος, η ανταλλαγή ιδεών και προτάσεων και τα συμπεράσματα, θα αποτελέσουν πολύτιμο οδηγό για τη διαμόρφωση νέων πολιτικών και πρακτικών, οι οποίες θα ενισχύσουν τον σεβασμό και την ισότιμη συμμετοχή όλων των γενεών στην κοινωνία μας. Εύχομαι κάθε επιτυχία στις εργασίες της ημερίδας.

**Τρίτη ηλικία και
ηλικιακός
ρατσισμός:
Αποκρίσεις της
οργανωμένης
εκπαίδευσης και της
σύγχρονης σκέψης**

21 Μαρτίου 2025

Οι Γερόντισσες και η Θάλασσα του Γιάννη Ρίτσου

Κέδρος, Αθήνα, 1974.

